

2018 -06- 18

Regionrevisionen

Dnr RJL 2018/1674

Regionfullmäktige

För beaktande: Regionstyrelsen

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Granskning av processen för bidragsutbetalning inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för att främja hållbar ekonomisk tillväxt, näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, kulturverksamhet och ökad sysselsättning i Region Jönköpings län. Inom verksamhetsområdena har nämnden bl.a. till uppgift att besluta om och betala ut bidrag.

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga policyer och riktlinjer. Revisorerna har utifrån en bedömning av risk och väsentlighet beslutat om att genomföra en granskning av den interna kontrollen inom det beskrivna området.

Revisionsrapporten i sin helhet är bifogad detta missiv.

Revisorernas bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets interna kontroll inte fullt ut är tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att riktlinjerna för vissa bidragskategorier inte tydligt anger hur bidrag ska fördelas och att det saknas tydliga rutiner för processen. Vidare bedömer revisorerna att det finns brister i uppföljningen och på vilka kriterier bidrag utbetalas. Revisorerna bedömer att det finns en tydlig organisation samt att det finns aktuella mål- och styrdokument för bidragsgivning.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

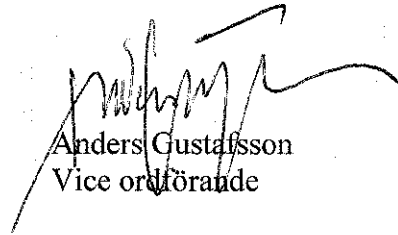
- upprätta en separat policy som fastställs av regionfullmäktige och i komplement till denna även upprätta detaljerade riktlinjer för handläggningen som fastställs av nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Vid upprättande av dessa bör revisorernas bedömningar ovan beaktas
- överväga en organisationsöversyn i syfte att samla handläggningen av nämndens samtliga bidragskategorier

Svar

Regionrevisionen föreslår att regionfullmäktige ger nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet i uppdrag att senast 1 november 2018 svara på vilka åtgärder som kommer att vidtas till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer.

Göte Wahlström
Ordförande

Anders Gustafsson
Vice ordförande

Revisionsrapport

Processen för bidragsutbetalning inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Lisa Åberg
Elin Freeman

Juni/2018

Region Jönköpings län

Innehåll

Sammanfattning och revisionell bedömning.....	2
Bedömningar mot kontrollmål	2
Rekommendationer	4
1. Inledning	5
1.1. Bakgrund.....	5
1.2. Syfte och Revisionsfråga	5
1.3. Revisionskriterier	5
1.4. Kontrollmål.....	6
1.5. Avgränsning.....	6
1.6. Metod	6
2. Iakttagelser och bedömningar	7
2.1. Det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning.....	7
2.1.1. Iakttagelser	7
2.1.2. Bedömning	8
2.2. Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för bidragsgivningen.....	8
2.2.1. Iakttagelser.....	8
2.2.2. Bedömning	8
2.3. Det finns ändamålsenliga och väl förankrade riktlinjer för fördelning av bidrag 9	
2.3.1. Iakttagelser	9
2.3.2. Bedömning	10
2.4. Det finns ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för handläggning och utbetalning av bidrag	10
2.4.1. Iakttagelser	10
2.4.2. Bedömning.....	15
2.5. Det finns en tillräcklig uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag 16	
2.5.1. Iakttagelser	16
2.5.2. Bedömning.....	16
2.6. Nämnden har beslutat om system och rutiner för intern kontroll avseende bidragsgivningen	17
2.6.1. Iakttagelser	17
2.6.2. Bedömning.....	17

Sammanfattning och revisionell bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Jönköpings län granskat processen för bidragsutbetalning inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Är nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets interna kontroll tillräcklig vad gäller processen för bidragsutbetalning? Granskningen har genomförts genom intervjuer, dokumentstudier och djupgranskning av ett urval av bidragsärenden.

Sammanfattningsvis bedömer vi att nämndens interna kontroll inte fullt ut är tillräcklig. Vi grundar vår bedömning på att riktlinjerna för vissa bidragskategorier inte tydligt anger hur bidrag ska fördelas och att det saknas tydliga handlägningsrutiner för hur granskning/kontroll av krav och kriterier som finns i riktlinjerna ska göras och dokumenteras. Vidare bedömer vi att nämndens uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag inte fullt ut är tillräcklig och att nämndens system och rutiner för intern kontroll inte tillräckligt minimerar risken för godtycklighet i handlägningsprocessen, då det för vissa bidragsformer saknas transparens för på vilka grunder bidrag fördelas och bidragsbelopp räknas fram. Vi bedömer att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning samt att det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund bidragsgivningen.

Nedan redovisas bedömningar för respektive kontrollmål.

Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar
Det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning	Uppfyllt Ansvarsfördelningen och beslutsfattandet för bidragsgivningen regleras tydligt i nämndens reglemente och delegationsordning. Vi konstaterar att det finns en viss sårbarhet i handläggorganisationerna. Enligt vår bedömning kan en samlad handläggning av nämndens samtliga bidragskategorier bidra till en minskad sårbarhet och ge bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling och en likvärdig handläggning.
Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till	Uppfyllt Det finns en tydlig koppling mellan

grund för bidragsgivningen

kulturplanen och nämndens bidragsgivning och i policyn och riktlinjerna för bidragsgivningen finns formulerade mål som syftar till att förverkliga regionens övergripande vision.

Det finns ändamålsenliga och väl förankrade riktlinjer för fördelning av bidrag**Delvis uppfyllt**

Det finns riktlinjer till stöd för bidragsgivningen som är väl förankrade inom handläggarorganisationerna inom såväl utbildning och kultur som inom regional utveckling. Vi bedömer att riktlinjerna för vissa bidragskategorier inte tydligt anger hur bidrag ska fördelas, medan det för andra bidragskategorier finns så pass detaljerade anvisningar hur bidrag ska fördelas att riktlinjerna snarare kan betraktas som dokumenterade handläggningsrutiner.

Enligt vår bedömning bör nämnden överväga att initiera en översyn av gällande policy och riktlinjer i syfte att skapa en separat policy som fastställs av regionfullmäktige och ett styrdokument med detaljerade riktlinjer för handläggningen som fastställs av nämnden. Riktlinjerna bör för samtliga bidragskategorier ge en anvisning om hur stort bidragsbelopp en förening/organisation kan få och hur fördelningen mellan olika föreningar/organisationer ska gå till.

Det finns ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för handläggning och utbetalning av bidrag**Delvis uppfyllt**

Handläggningsprocessen har dokumenterats i flödesscheman för flertalet bidragskategorier, men dokumentation för processen avseende studiedistrikt och verksamhetsbidrag (kultur) saknas. Vidare bedömer vi att det saknas tydliga handläggningsrutiner för hur granskning/kontroll av krav och kriterier som finns i riktlinjerna ska göras och dokumenteras. I dagsläget saknas spårbarhet i bidragsärendena att granskning har gjorts. Vi bedömer att handläggningsrutinerna även bör ge vägledning om hur bedömningar av kvalitativa mått som görs vid fördelning av

vissa bidragsformer ska dokumenteras.

Det finns en tillräcklig uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag

Delvis uppfyllt

Uppföljning görs till viss del men den följer inte fullt ut riktlinjerna avseende verksamhetskontroll och årlig sammanställning. Vidare bedömer vi att nämndens uppföljning bör dokumenteras för att ge ökad spårbarhet och därmed en stärkt intern kontroll. Vi ser positivt på rutinen med årliga träffar som nyligen införts med föreningar som beviljats verksamhetsbidrag inom kulturområdet.

Nämnden har beslutat om system och rutiner för intern kontroll avseende bidragsgivningen

Delvis uppfyllt

Delvis finns beslutade system och rutiner för intern kontroll genom de uppföljningar och kontroller som regleras i riktlinjerna för bidragsgivning. Vi bedömer dock att nämndens system och rutiner för intern kontroll inte fullt ut minimerar risken för godtycklighet i handläggningsprocessen, då det för vissa bidragsformer saknas transparens för på vilka grunder bidrag fördelas och hur bidragsbelopp räknas fram.

Rekommendationer

Vi rekommenderar nämnden att initiera en översyn av gällande policy och riktlinjer för bidrag i syfte att skapa en separat policy som fastställs av regionfullmäktige och ett styrdokument med detaljerade riktlinjer för handläggningen som fastställs av nämnden. Riktlinjerna bör för samtliga bidragskategorier ge en anvisning om hur stort bidragsbelopp en förening/organisation kan få och hur fördelningen mellan olika föreningar/organisationer ska gå till.

Vidare rekommenderar vi nämnden att initiera en organisationsöversyn i syfte att samla handläggningen av nämndens samtliga bidragskategorier för att på så sätt minska sårbarheten och ge bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling och en likvärdig handläggning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet ansvarar för att främja hållbar ekonomisk tillväxt, näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, kulturverksamhet och ökad sysselsättning i Region Jönköpings län. Inom verksamhetsområdena har nämnden bl.a. till uppgift att besluta om och betala ut bidrag avseende följande:

- Studiedistrikt
- Politiska ungdomsorganisationer
- Övriga ungdomsorganisationer
- Pensionärsorganisationer
- Kulturbidrag

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga policyer och riktlinjer. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag används i enlighet med beviljad ansökan.

År 2012 genomförde revisorerna i Jönköpings läns landsting en granskning av hanteringen av föreningsbidrag. Granskningen visade att det fanns brister i den interna kontrollen vad gällde fördelningen av bidrag till organisationer då det saknades tillräckligt tydliga regler och kriterier, vilket bidrog till risk för godtycklighet. Vidare bedömdes att uppföljningen av bidragsgivningen till organisationer och föreningar behövde utvecklas.

Mot bakgrund av ovanstående har de förtroendevalda revisorerna, utifrån en bedömning av risk och väsentlighet, funnit det angeläget att genomföra en uppföljande granskning av processen för bidragsutbetalning inom nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

1.2. Syfte och Revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

Är nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets interna kontroll tillräcklig vad gäller processen för bidragsutbetalning?

1.3. Revisionskriterier

Svaret på revisionsfrågan har bedömts utifrån följande revisionskriterier:

- Reglemente för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet,
- Delegationsordning för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
- Region Jönköpings läns policy och riktlinjer för bidragsgivning inom områdena folkhälsa, utbildning och kultur, fastställda av regionfullmäktige 2016-09-27

1.4. *Kontrollmål*

För att besvara granskningens övergripande revisionsfråga har följande kontrollmål varit styrande för granskningen:

- Det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning
- Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för bidragsgivningen
- Det finns ändamålsenliga och väl förankrade riktlinjer för fördelning av bidrag
- Det finns ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för handläggning och utbetalning av bidrag
- Det finns en tillräcklig uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag
- Nämnden har beslutat om system och rutiner för intern kontroll avseende bidragsgivningen

1.5. *Avgränsning*

Granskningen avser nämndens handläggning och utbetalning av bidrag till studiedistrikt, politiska ungdomsorganisationer, övriga ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer och kulturbidrag för år 2017.

1.6. *Metod*

Granskningen har utförts genom dokumentstudier, intervjuer och djupgranskning av ett urval av bidragsärenden. Intervjuer har genomförts med följande funktioner/personer:

- Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets presidium
- Direktören för utbildning och kultur
- Kulturchef
- Ekonomichefen inom verksamheten för utbildning och kultur
- Kulturutvecklare
- Direktören för regional utveckling
- Ekonom vid avdelningen för verksamhetsstöd och service
- Controller vid regionledningskontoret

Sammanlagt har tio personer intervjuats.

Dokumentstudierna har omfattat granskning av nämndens reglemente, delegationsordning, riktlinjer och rutiner för bidragsgivningen, kulturplan, regional utvecklingsstrategi, nämndsprotokoll samt dokumentation i bidragsärenden.

Vidare har ett urval av bidragsansökningar och beslut per bidragskategori djupgranskats för att verifiera att handläggningen av bidrag har skett utifrån gällande policy och riktlinjer för bidragsgivning. Resultatet av granskningen återfinns i avsnitt 2.4.1.5.

Rapporten har faktaavstämts av direktören för utbildning och kultur, ekonomichefen och kulturutvecklaren inom verksamheten för utbildning och kultur samt regionala utvecklingsdirektören, ekonomen vid avdelningen för verksamhetsstöd och kontrollerna vid regionledningskontoret.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning

2.1.1. Iakttagelser

Av reglementet för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA) framgår att nämnden ansvarar för att främja hållbar ekonomisk tillväxt, näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, kulturverksamhet och ökad sysselsättning i Region Jönköpings län. Vidare framgår att nämnden fördelar och följer upp statsbidrag och regionala bidrag till de regionala kulturinstitutionerna i regionen samt bidrag och stipendier till regionala ideella organisationer och föreningar. Nämnden ansvarar för regionens kulturverksamhet och ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med av regionfullmäktige fastställd kulturplan. Inom verksamhetsområdena har nämnden till uppgift att besluta om och betala ut bidrag avseende följande bidragskategorier:

- Studiedistrikt
- Politiska ungdomsorganisationer
- Övriga ungdomsorganisationer
- Pensionärsorganisationer
- Kulturbidrag

Enligt nämndens delegationsordning har regiondirektören rätt att besluta om bidrag till studiedistrikt och kulturbidrag i form av arrangörsbidrag. Beslutsfattandet har vidaredelegerats till direktören för utbildning och kultur. I övriga bidragskategorier beslutar nämnden. Nedan redovisas budgeten för de olika bidragskategorierna för år 2017.

Bidragskategori	Budget 2017 (mnkr)
Studiedistrikt	26,0
Politiska ungdomsorganisationer	0,7
Övriga ungdomsorganisationer	6,4
Pensionärsorganisationer	1,2
Kulturbidrag varav	
- Verksamhetsbidrag	6,3
- Utvecklingsbidrag	0,8
- Arrangörsbidrag	0,7

Bidragen till studiedistrikt och kulturbidragen handläggs inom verksamheten för utbildning och kultur, medan övriga handläggs inom avdelningen för verksamhetsstöd och service. Tidigare handlades samtliga bidragskategorier inom verksamheten för utbildning och kultur, men i samband med regionbildningen flyttades den ekonomitjänst

som ansvarade för handläggningen av bidragen till politiska ungdomsorganisationer, övriga ungdomsorganisationer och pensionärsorganisationer till avdelningen för verksamhetsstöd och service.

Bidragshandläggningen är koncentrerad till få personer. Inom utbildning och kultur handlägger ekonomichefen bidrag till studiedistrikt och samtliga kulturbidrag handläggs av en kulturutvecklare. Bidragen till politiska ungdomsorganisationer, övriga ungdomsorganisationer och pensionärsorganisationer handläggs av en ekonom vid verksamhetsstöd och service. Verksamheten för regional utveckling köper ekonomtjänsten från verksamhetsstöd och service. Det finns inte någon ytterligare person inom regional utveckling som kan handläggningen, men ekonomichefen inom utbildning och kultur har tidigare haft ansvarat för den och skulle kunna täcka upp.

2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för nämndens process för bidragsgivning. Vi grundar vår bedömning på ansvarsfördelningen och beslutsfattandet för bidragsgivningen regleras tydligt i nämndens reglemente och delegationsordning. Vi bedömer vidare att det finns en viss sårbarhet i handläggarorganisationerna, en samlad handläggning av nämndens samtliga bidragskategorier bidrar till en minskad sårbarhet och ger bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling och likvärdig handläggning.

2.2. Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för bidragsgivningen

2.2.1. Iakttagelser

Regionens kulturplan ska enligt nämndens reglemente vara styrande för kulturverksamheten som bedrivs inom nämndens verksamhetsområde. Inom utbildning och kultur upplever de intervjuade att det finns en tydlig koppling mellan kulturplanens inriktning och målsättningar och bidragsgivningen. För nämndens övriga bidragsformerna upplevs det inte finnas samma tydliga koppling till exempelvis den regionala utvecklingsstrategin.

Av gällande riktlinjer för bidragsgivningen ”Policy och riktlinjer för bidragsgivning inom områdena folkhälsa, utbildning och kultur” framgår att mål med bidragsgivningen inom områdena folkhälsa, utbildning och kultur är att stödja och stimulera ideell verksamhet. Vidare framgår att inom folkhälsa, bildning som kultur finns en gedigen ideell verksamhet inom det civila samhället som bidrar till att förverkliga regionens vision om ”Ett bra liv i en attraktiv region”. Ett aktivt folkhälsoarbete är en central fråga och regionens vision ”För ett bra liv i en attraktiv region” knyter ihop regionens ambitioner inom områden som folkhälsa, hälso- och sjukvård, tandvård samt regional utveckling (utbildning och kultur). Genom bidrag till ideella organisationer, föreningar och, inom kulturområdet, även till enskilda personer skapas förutsättningar för verksamheter som ger fler länsinvånare möjlighet att uppleva god hälsa.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för bidragsgivningen. Vi grundar vår bedömning på att det finns en tydlig koppling mellan

kulturplanen och nämndens bidragsgivning samt att det i policyn och riktlinjerna för bidragsgivningen finns formulerade mål som syftar till att förverkliga regionens övergripande vision.

2.3. Det finns ändamålsenliga och väl förankrade riktlinjer för fördelning av bidrag

2.3.1. Iakttagelser

Regionfullmäktige har 2016-09-27 fastställt ”Policy och riktlinjer för bidragsgivning inom områdena folkhälsa, utbildning och kultur”. Styrdokumentet avser bidrag avseende kategorierna folkhälsa, studiedistrikt, politiska ungdomsorganisationer, övriga ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer och kulturbidrag. Riktlinjerna har arbetats fram av ekonomiavdelningen i dialog med handläggarna inom utbildning och kultur och regional utveckling.

Dokumentet består av en policydel, av vilken målen med bidragsgivningen framgår samt vilka övergripande kriterier som är speciellt viktiga att beakta vid bidragsgivning. Därefter följer riktlinjer för bidragsgivningen. Dessa anger vilka bidragsformer (olika bidragstyper inom en bidragskategori, såsom organisationsbidrag, verksamhetsbidrag och projektbidrag) som förekommer. Därefter finns ett avsnitt om ”Allmänna förutsättningar för bidrag”. Avsnittet anger vilka organisationskrav som ska gälla för samtliga bidragskategorier samt beskriver de administrativa rutinerna för ansökan och beslut om bidrag. De allmänna förutsättningarna anger hur uppföljning och kontroll ska bedrivas av föreningar och organisationer som får bidrag. Styrdokumentet innehåller avslutningsvis riktlinjer för respektive bidragskategori som anger bidragets syfte, vilka särskilda villkor som gäller, hur bidraget är konstruerat och hur det fördelas. För kulturbidragen ges information om ansökan och redovisning.

Det kan noteras att detaljeringsgraden i riktlinjerna vad gäller bidragskonstruktion och fördelning varierar mellan de olika bidragskategorierna. För bidrag till studiedistrikt och pensionärsorganisationer är detaljeringsgraden hög för hur bidrag fördelas och utrymmet för handläggarens bedömning begränsat. Bidrag till politiska ungdomsorganisationer samt kulturbidragens verksamhets- och utvecklingsbidrag fördelas utifrån en högre grad av bedömning och det är inte lika tydligt hur bidragsbelopp fördelas mellan olika föreningar/organisationer. Samtliga intervjuade upplever att policyn är ett stöd vid handläggningen av bidrag. Synpunkter framförs på att det vore önskvärt med en övergripande policy tillsammans med en detaljerad handbok för handläggningsrutinerna. Gällande ordning gör det omständligt att ändra detaljer i handläggningsrutinerna, då en ändring kräver ett beslut av regionfullmäktige.

Som ovan nämnts är bidragsformerna enligt riktlinjerna organisations-, verksamhets- och projektbidrag. Det kan noteras att dessa inte stämmer med de bidragsformer som finns för kulturbidrag, där det i de bidragsspecifika riktlinjerna anges att dessa är verksamhets-, arrangörs- och utvecklingsbidrag.

På webbplatsen utveckling.rjl.se finns information om policyn och riktlinjerna, där finns också all annan information om regionens bidragsgivning samlad för att underlätta för de organisationer och föreningar som söker bidrag.

2.3.2. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns ändamålsenliga och väl förankrade riktlinjer för fördelning av bidrag. Vi grundar vår bedömning på att det finns riktlinjer till stöd för bidragsgivningen som är väl förankrade inom handläggarorganisationerna inom såväl utbildning och kultur som inom regional utveckling. Vi bedömer att riktlinjerna för vissa bidragskategorier inte tydligt anger hur bidrag ska fördelas, medan det för andra bidragskategorier finns detaljerade anvisningar hur bidrag ska fördelas att riktlinjerna snarare kan betraktas som dokumenterade handläggningsrutiner.

Enligt vår bedömning bör nämnden överväga att initiera en översyn av gällande policy och riktlinjer i syfte att skapa en separat policy som fastställs av regionfullmäktige och ett styrdokument med detaljerade riktlinjer för handläggningen som fastställs av nämnden. Riktlinjerna bör för samtliga bidragskategorier ge en anvisning om hur stort bidragsbelopp en förening/organisation kan få och hur fördelningen mellan olika föreningar/organisationer ska gå till.

2.4. Det finns ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för handläggning och utbetalning av bidrag

2.4.1. Iakttagelser

2.4.1.1. Handläggning och utbetalning av kulturbidrag och bidrag till studiedistrikt

Bidragshanteringen inom utbildning och kultur avseende kulturbidragsformerna arrangörs- och utvecklingsbidrag finns dokumenterad i ett flödesschema. Ansökningar om kulturbidrag görs i kulturdatabasen som finns tillgänglig via webbplatsen utveckling.rjl.se.

Bidragen till arrangemang som ska genomföras under årets sex första kalendermånader går att söka från och med december månad. Bidrag för arrangemang som ska genomföras under resterande del av året kan sökas i basen från och med juni månad. Handläggning av arrangörsbidragen sker kontinuerligt under året. När en ansökan kommer in granskar kulturutvecklaren ansökningshandlingarna utifrån de krav och kriterier som gäller för arrangörsbidrag i riktlinjerna. Eventuella kompletteringar begärs. Varje ansökan diarieförs och läggs in i en excelfil. Därefter fattas beslut om att ge bidrag (beslutet fattas på delegation av direktören för utbildning och kultur). Beslutet diarieförs och meddelas föreningen/organisationen via e-post. Efter att arrangemanget genomförts ska föreningen skicka in verifikationer för gagekostnader till regionen. Redovisningen granskas och vid behov görs kompletteringar. Därefter upprättas underlag för utbetalning. Kulturutvecklaren prestationsattesterar och ekonomichefen beslutsattesterar. En sammanställning av vilka föreningar som beviljats arrangörsbidrag redovisas för nämnden i samband med beslut om övriga kulturbidrag.

Ansökan om utvecklingsbidrag sker senast den 15 mars eller den 15 oktober i kulturdatabasen. Utvecklingsbidrag kan ges under högst tre år. Ansökningarna diarieförs och granskas utifrån krav och kriterier i riktlinjerna. Eventuella kompletteringar begärs. Därefter görs en sammanställning av inkomna ansökningar. Sammanställningen skickas till en extern referensgrupp med specialister för bedömning av det konstnärliga innehållet. Utifrån referensgruppens skriftliga bedömning upprättas ett beslutsunderlag

som överlämnas till nämnden för beslut. Efter nämndens behandling skickas beslutet till föreningen. Efter att föreningen genomfört projektet gör den en rekvisering till regionen. Rekvisitionen diarieförs och därefter påbörjas utbetalningsprocessen. Efter projektidens utgång eller, för fleråriga projekt, under tiden ska bidragsmottagare åiterrapportera hur projektet genomförts och vilka effekter som uppnåtts. Ekonomisk redovisning efter projektidens slut ska vara styrkt med revisorsintyg. Redovisningen diarieförs och ettåriga projekt avslutas. Även för utvecklingsbidragen är det kulturutvecklaren som prestationsattesterar och ekonomichefen som beslutsattesterar.

För verksamhetsbidrag ska ansökan ges in senast den 1 oktober via kulturdatabasen. Till ansökan ska årsredovisning för föregående år bifogas samt preliminär verksamhetsplan för kommande år. Kulturutvecklaren diarieför och granskar inkomna ansökningar utifrån krav och kriterier. Därefter upprättas ett förslag till beslut om fördelning. Beslut fattas i nämnden i december månad. Nämndens beslut expedieras till föreningen/organisationen och därefter sker utbetalning. Kulturutvecklaren prestationsattesterar utbetalningen och ekonomichefen beslutsattesterar. Handläggningsprocessen för verksamhetsbidrag har inte dokumenterats.

Ansökningar om bidrag till studiedistrikt görs via en blankett senast den 1 september. Inkomna ansökningar diarieförs och ekonomichefen kontrollerar att kraven och kriterier är uppfyllda. Eventuella kompletteringar begärs. Förslag till beslut om fördelning upprättas av ekonomichefen och direktören för utbildning och kultur fattar beslut med stöd av delegation. Delegationsbesluten anmäls till nämnden och därefter sker utbetalning. Bidragen till studiedistrikt prestationsattesteras av kulturutvecklaren men kulturchefen beslutsattesterar. Handläggningsprocessen för studiebidrag har inte dokumenterats.

2.4.1.2. Handläggning och utbetalning av bidrag till politiska ungdomsorganisationer, övriga ungdomsorganisationer och pensionärsorganisationer

Bidragshanteringen inom regional utveckling till pensionärsorganisationer, politiska ungdomsorganisationer och övriga ungdomsorganisationer finns dokumenterad i ett flödesschema. Sista ansökningsdag är den 1 september. Ansökan görs på webbplatsen utveckling.rjl.se. Efter den 1 september påbörjas handläggningen. Inledningsvis gör ekonomen en kontroll av att alla begärda handlingar och begärda uppgifter har kommit in. Om något saknas begärs en komplettering eller ett förtydligande.

Därefter gör ekonomen en granskning av grundläggande krav och bidragsgrundande uppgifter. Som bilaga till flödesschemat finns en punktlista med de grundläggande krav och bidragsgrundande uppgifter som ska säkerställas. Av punktlistan framgår var uppgiften/dokumentationen ska finnas/hittas. Inom handläggningsprocessen för bidrag till övriga ungdomsorganisationer genomförs ca 5-6 platsbesök per år enligt ett visst schema. Om det förekommer föreningar med oklarheter vad gäller ansökningshandlingar eller andra uppgifter prioriteras dessa för besök. Efter eventuella platsbesök görs beräkning och fördelning av bidragen. När den är klar upprättas en tjänsteskrivelse och beslutsunderlag inför nämndens hantering. Beslut fattas på nämndens sammanträde i december eller januari.

Efter nämndens beslut expedieras ett bidragsbesked till berörd organisation/förening och ett underlag för utbetalning upprättas. Utbetalningsunderlaget skickas till regionens fakturaenhet som läser in underlaget. Bidraget betalas ut i två omgångar. 50 % betalas ut efter beslutet i januari och 50 % vid halvårsskiftet. Prestations- och beslutsattest görs för både utbetalningarna redan i januari. Ekonomen prestationsattesterar och regionala utvecklingsdirektören beslutsattesterar.

2.4.1.3. Krav på föreningar och organisationer som får bidrag

I policyn och riktlinjerna för bidragsgivning redovisas de organisationskrav som gäller för samtliga föreningar/organisationer som får bidrag. I riktlinjerna finns också specifika kriterier och krav för de olika bidragskategorierna. Följande organisationskrav gäller:

- Organisationer som får bidrag från regionen ska vara demokratiskt uppbyggda och ha ideologiska, opinionsbildande, demokratiska och sociala funktioner. (Med demokratiskt uppbyggda avses att medlemmarna ska ha ett reellt inflytande över verksamheten.
- Organisationerna ska ha verksamhet över större delen av länet
- Organisationen ska ha fastställda stadgar
- Organisationen ska ha styrelse och revisorer (föreningar som har en omsättning som uppgår till eller överstiger 20 basbelopp ska ha godkänd eller auktoriserad revisor)
- Ordnad ekonomisk förvaltning och bokföring
- Eget plus- eller bankgirokonto
- Firmatecknare
- Stadigvarande verksamhet

Enligt de intervjuade ställs i praktiken endast ovan organisationskrav på de organisationer/föreningar som söker verksamhetsbidrag. Det sker inte någon dokumentation av handläggarnas granskning/kontroll av organisationskraven.

Nedan redovisas de ytterligare kriterier och krav som gäller för respektive bidragskategori:

Bidragskategori	Krav/kriterier
Studiedistrikt	Verksamhet ska bedrivas i minst fem av länets kommuner.
Politiska ungdomsorganisationer	Verksamhetsbidraget bedöms utifrån verksamhetens omfattning för sistlidna verksamhetsåret.
Övriga ungdomsorganisationer	Organisationen ska ha minst 300 medlemmar i åldern 6-25 år folkbokförda i länet. Lokalföreningar i minst fem av länets kommuner. Bidragsberättigade medlemmar ska ha ett reellt inflytande över verksamheten.
Pensionärsorganisationer	Organisationen ska ha minst 1000

	<p>betalande pensionärsmedlemmar bosatta inom länet. Lokalföreningar i minst fem av länets kommuner.</p> <p>Om organisationen har medlemmar som inte är förtids- eller ålderspensionärer ska de bidragsberättigade medlemmarna vara i majoritet och ha ett reellt inflytande över verksamheten.</p>
<p>Kulturbidrag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetsbidrag - Utvecklingsbidrag - Arrangörsbidrag 	<p>Verksamhetsbidrag kan utgå till organisationer verksamma i länet som bedriver stadigvarande verksamhet inom huvudsakligen kulturområdet där verksamheten bedöms vara viktig i regionens kulturpolitiska infrastruktur.</p> <p>Verksamheten (organisationen) ska ha regional betydelse genom att bidra till länets kulturutveckling och attraktionskraft och samarbeta och samverka med andra aktörer.</p> <p>För utvecklingsbidrag är en förutsättning för att få regionalt stöd att finansiering även sker genom egeninsats, alternativt från annan aktör.</p> <p>För arrangörsbidragen gäller att kulturarrangemangen ska vara öppna för allmänheten och ska helt eller delvis utföras av professionella utövare.</p>

Även för de bidragsspecifika kriterier och krav som redovisas ovan saknas rutin för att dokumentera att granskning/kontroll av krav och kriterier har gjorts.

2.4.1.4. Bedömning och fördelning av bidrag

Policyn och riktlinjerna för bidrag anger mer eller mindre detaljerat för respektive bidragskategori hur bedömning och fördelning ska göras. För bidragen till studiedistrikt och pensionärsorganisationer ger riktlinjerna detaljerad vägledning, vilket innebär att handläggarnas grad av bedömning är mycket begränsad.

För bidragen till politiska ungdomsorganisationer framgår det av riktlinjerna hur organisationsbidraget fördelas, medan verksamhetsbidragets storlek ska bedömas utifrån verksamhetens omfattning för det sistlidna verksamhetsåret. Bedömningen ska enligt riktlinjerna göras utifrån årsredovisningen. Det finns ingen dokumentation i ärendeakten av denna bedömning, utan handläggaren för egna minnesanteckningar över detta.

Vad gäller bidrag till övriga ungdomsorganisationer framgår det av riktlinjerna hur organisationsbidraget ska fördelas, medan verksamhetsbidragets storlek fördelas utifrån en bedömning av varje organisations verksamhetsplan för bidragsåret. Bedömningen av verksamhetsplanerna finns inte dokumenterad i ärendena eller i tjänsteskrivelsen som går till nämnden för beslut.

Utvecklingsbidrag bedöms utifrån projektets regionala potential (hur projektet bidrar till kulturell infrastruktur, utvecklar kulturell samverkan över kommungränser och sprids utanför den egna orten) och möjlighet till breddat deltagande i kulturliv genom att engagera, nå och involvera nya målgrupper, exempelvis barn och unga och nya svenskar/integration. En extern referensgrupp gör den konstnärliga bedömningen. Den externa referensgruppen dokumenterar bedömningen och skickar över till regionen, men någon diarieföring av bedömningen sker inte i de aktuella ärendena. Det framgår inte av policyn och riktlinjerna för bidragsgivning att en extern referensgrupp gör den konstnärliga bedömningen.

Vad gäller verksamhetsbidragen anger riktlinjerna endast att verksamhetsbidragets storlek beror på verksamhetens omfattning som beskrivs i verksamhetsplanen och hur väl den stödjer kulturplanens mål och inriktning samt att verksamheten ska vara betydelsefull för länets kulturutveckling. Dokumentation för hur bidragens storlek har räknats fram och vilken bedömning som har gjorts av ovan angivna kriterier finns inte i ärendena. Det framgår inte av tjänsteskrivelsen som går till nämnden på vilka grunder utvecklingsbidrag och verksamhetsbidrag beviljats eller ej samt bedömningar om storlek på bidragsbelopp.

Riktlinjerna för arrangörsbidrag anger att stöd ges i form av ett bidrag på maximalt 50 % av bidragsgrundad gagekostnad för en grupp eller enskild person. Gagekostnaden räknas samman för arrangemang som pågår under flera efterföljande dagar eller i en serie. Arrangörstöd reduceras om arrangemanget ger överskott som är större än beslutat bidrag med belopp som motsvarar den del av överskottet som överstiger beslutat bidrag. En arrangör kan under ett år maximalt beviljas 45 000 kronor i arrangörsbidrag. Eftersom bidragen söks löpande kan budgeten ta slut och att ansökningar därför inte beviljas. Av det underlag som redovisas i delegationsbeslutet som anmäls till nämnden finns information om vilka föreningar som beviljats och ej beviljats bidrag. Dokumentationen saknar information om på vilka grunder en förening fått avslag.

En förening som får avslag får beslutet kommunicerat via e-post. Beslutet innehåller inte någon motivering till avslagsbeslutet, men enligt de intervjuade får de föreningar/organisationer som hör av sig och frågar muntlig information. Enligt de intervjuade kan avslag avseende kulturbidrag bero på för svag anknytning till kulturplanen.

2.4.1.5. Resultat av djupgranskning av bidragsärenden

Nedan redovisas resultat av vår djupgranskning av bidragsärenden som genomförts i syfte att följa upp efterlevnaden av policyn och riktlinjerna vid handläggning av bidrag. Granskningen har omfattat två arrangörsbidrag (kultur), bidrag till ett studiedistrikt, två verksamhetsbidrag (kultur), två utvecklingsbidrag (kultur), bidrag till en politisk ungdomsorganisation, bidrag till två övriga ungdomsorganisationer och bidrag till en pensionärsorganisation.

Granskat bidrag	Kommentar/bedömning
Arrangörsbidrag (x)	Utan anmärkning
Arrangörsbidrag (y)	Ekonomisk verifikation uppgår enbart till 30 tkr men specificerad gagekostnad enligt redovisning uppgår till 44,3 tkr. Bidrag få uppgå till max 50% av gagekostnad, vilket stämmer i detta fall. Alla gagekostnader borde redovisas för att verifiera att överskottet inte överskrider beslutat bidrag.
Bidrag till studiedistrikt	Resultaträkning och balansräkning saknas.
Verksamhetsbidrag (x)	Det framgår av utveckling.rjl.se att bidrag till organisationen för verksamhetsåret 2017 (beslut antaget i nämnd dec 2016) uppgick till 550 tkr. Av de ansökningshandlingar som har granskats går ej att utläsa beviljat bidragsbelopp eller hur beloppet är uträknat. Av beslutsunderlaget till nämnden framgår att organisationen "får ett utökat verksamhetsbidrag i koppling till verksamhetsförändring och utökning".
Verksamhetsbidrag (y)	Ansökan har fått avslag. Av beslutsunderlaget till nämnden står endast att "föreningen inte bedöms uppfylla kriterier för verksamhetsbidrag enligt bidragspolicyn".
Utvecklingsbidrag (x)	Utan anmärkning
Utvecklingsbidrag (y)	Utan anmärkning
Bidrag till politisk ungdomsorganisation	Utan anmärkning
Bidrag till övrig ungdomsorganisation (x)	Svårt att tyda uträkningen för verksamhetsbidraget.
Bidrag till övrig ungdomsorganisation (y)	Svårt att tyda uträkningen för verksamhetsbidraget.
Bidrag till pensionärsorg	Stadgar ej bifogade. (Enligt uppgift från handläggare har kontroll skett av stadgar som bifogats föregående år.) Det har ej skett någon kontroll om föreningen har en godkänd eller auktoriserad revisor. Revisorsintyget är ett internt dokument från organisationen.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns ändamålsenliga och dokumenterade rutiner för handläggning och utbetalning av bidrag. Vi grundar vår bedömning på att handlägningsprocessen har dokumenterats i flödesscheman för flertalet bidragskategorier, men att dokumentation för processen avseende studiedistrikt och verksamhetsbidrag (kultur) saknas. Vidare bedömer vi att det saknas tydliga

handläggningsrutiner för hur granskning/kontroll av krav och kriterier som finns i riktlinjerna ska göras och dokumenteras. I dagsläget saknas spårbarhet i bidragsärendena att granskning har gjorts. Vi bedömer att handläggningsrutinerna även bör ge vägledning om hur bedömningar av kvalitativa mått som görs vid fördelning av vissa bidragsformer ska dokumenteras.

2.5. Det finns en tillräcklig uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag

2.5.1. Iakttagelser

Riktlinjernas ”Allmänna förutsättningar” reglerar vilken uppföljning och kontroll som regionen ska göra av de föreningar och organisationer som får bidrag. För verksamhetsbidrag och projekt/utvecklingsbidrag ska en åiterrapportering från bidragsmottagare och/eller verksamhetskontroll initierad av bidragsgivaren göras för att säkerställa att bidrag har använts på riktigt sätt. Ett bidrag som inte används på det sätt som har överenskommit ska återbetalas. Återbetalningsskyldighet föreligger om beslut om bidrag har fattats på felaktiga grunder, om villkor inte uppfylls, om medlen används felaktigt eller om redovisning uteblir. Redovisningar av utvecklingsbidrag görs i kulturdatan efter att projekten är slutförda. Under våren år 2018 har en ny rutin införts som innebär att nämndens presidium samt direktören för utbildning och kultur och kulturchefen årligen ska träffa ett antal kulturorganisationer som har fått verksamhetsbidrag. Första träffen genomfördes den 23 april 2018 då tre organisationer gavs möjlighet att presentera sina verksamheter.

Av riktlinjerna framgår vidare att verksamhetskontroll ska ske regelbundet genom stickprov. Granskning kan ske genom protokollförda besök eller genom granskning av årliga verksamhetsberättelser. En uppföljning ska sammanställas årligen och anmälas till nämnden. Enligt de intervjuade sker granskning av föreningarnas och organisationernas årsredovisningar, men som ovan nämnts dokumenteras inte granskningen. Platsbesök genomförs endast för bidrag till övriga ungdomsorganisationer. Cirka fem till sex organisationer besöks årligen, men några formella protokoll/anteckningar från besöken upprättas inte. Synpunkter framförs från de intervjuade att det även för kulturbidragen hade det varit önskvärt att göra stickprovvisa uppföljningar på plats, men att det inte finns tillräckliga resurser för det.

Någon årlig sammanställning enligt riktlinjerna har hittills inte upprättats och enligt de intervjuade har nämnden inte heller efterfrågat det. I intervjuerna framkommer att förvaltningen föredrar uppföljning till nämnden genom löpande dialog och presentation framför dokumentation.

2.5.2. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns en tillräcklig uppföljning av föreningar/organisationer som får bidrag. Vi grundar vår bedömning på att uppföljning till viss del görs men att den inte fullt ut följer riktlinjerna avseende verksamhetskontroll och årlig sammanställning. Vidare bedömer vi att nämndens uppföljning bör dokumenteras för att ge ökad spårbarhet och därmed en stärkt intern kontroll. Vi ser positivt på rutinen som nyligen införts med årliga träffar med föreningar som beviljats verksamhetsbidrag inom kulturområdet.

2.6. Nämnden har beslutat om system och rutiner för intern kontroll avseende bidragsgivningen

2.6.1. Iakttagelser

Nämnden har inte beslutat om några specifika system och rutiner för intern kontroll utöver de kontroller och uppföljningar som ska göras av bidragsmottagare enligt policyn och riktlinjerna för bidrag. Regionledningskontoret upprättar en regionövergripande internkontrollplan och respektive nämnd/styrelse ges möjlighet att besluta om nämndspecifika kontrollmoment. Nämnden har under de senaste tre åren inte genomfört någon uppföljning av bidragshanteringen inom ramen för den interna kontrollen. Bidragsgivningen finns uppsatt som ett kontrollmoment i 2018 års plan. Enligt uppgift från de intervjuade avgör resultatet av föreliggande granskning huruvida kontrollen genomförs.

2.6.2. Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har beslutat om system och rutiner för intern kontroll avseende bidragsgivningen. Vi grundar vår bedömning på att det till viss del finns beslutade system och rutiner för intern kontroll genom de uppföljningar och kontroller som regleras i riktlinjerna för bidragsgivning. Vi bedömer att nämndens system och rutiner för intern kontroll inte fullt ut minimerar risken för godtycklighet i handläggningsprocessen, då det för vissa bidragsformer saknas transparens för på vilka grunder bidrag fördelas och hur bidragsbelopp räknas fram.

2018-06-01

Jean Odgaard

Uppdragsledare
Certifierad kommunal revisor

Lisa Åberg

Projektledare